

LAUSUNTO

Kuntarahoitus Oyj

8.6.2017

Valtiovarainministeriö
Rahoitusmarkkinaosasto

valtiovarainministerio@vm.fi
janne.hayrynen@vm.fi

Viitteenne: VM087:00/2015

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sijoituspalvelulain muuttamisesta, laiksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä ja eräksi niihin liittyviksi laeiksi

Kiitämme mahdollisuudesta lausua otsikossa mainittuja lakeja koskevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi ja pyydämme kunnioittavasti huomioimaan seuraavat Kuntarahoitus Oyj:n näkemykset:

MiFID II –direktiivin ja MiFIR-asetuksen soveltamisalat

Pidämme hyvänä sitä, että hallituksen esityksessä kiinnitetään huomiota paitsi implementoitavaan MiFID II –direktiiviin (2014/65/EU, jäljempänä ”direktiivi”), myös samaan aikaan voimaan tulevaan MiFIR-asetukseen ((EU) N:o 600/2014) sekä näiden kahden EU-säädöksen muodostamaan oikeudelliseen kehykseen. Esityksen yleisperusteluihin olisi kuitenkin perusteltua lisätä maininta siitä, että direktiivin ja MiFIR-asetuksen soveltamisalat eivät ole keskenään yhtenevät. On esimerkiksi mahdollista, että markkinatoimija jää direktiivin 2 artiklan nojalla sen soveltamisalan ulkopuolelle, mutta joutuu silti soveltamaan MiFIR-asetusta vastaavien poikkeussäännösten puuttuessa asetuksesta.

Sisäpiiri-ilmoitukset ja sisäpiirirekisteri

Yhdymme esitysluonnoksen perusteluihin sisäpiirirekistereitä ja henkilökohtaisia liiketoimia koskevien vuosi-ilmoitusvelvollisuuksien kumoamisesta: muutos on perusteltu sekä sijoituspalveluyritysten että viranomaisen hallinnollisen taakan vähentämiseksi. Haluamme kuitenkin kiinnittää huomion siihen, että sisäpiiri-ilmoituksia ja sisäpiirirekisteriä koskevat säännökset soveltuisivat nykyiseen tapaan myös sellaisiin sijoituspalveluyrityksiin, joiden liiketoimintamalliin ei kuulu minkäänlainen toiminta sellaisilla osakkeilla, joilla käydään kauppaa kauppapaikalla Suomessa tai joiden arvo määrittyy tällaisten osakkeiden perusteella. Tällaisten sijoituspalveluyritysten sisäpiiriläisten ja heidän lähipiirinsä kaupankäyntiin kohdistuva julkisuus ei edistä niitä tavoitteita, joilla säännöksiä esitysluonnoksessa perustellaan. Näinä tavoitteina esitetään sisäpiirintiedon väärinkäytön ehkäiseminen ja yleisön markkinoita kohtaan tunteman luottamuksen edistäminen sisäpiiriläisten omistusten ja kaupankäynnin julkisuuden kautta.

Koska sisäpiiri-ilmoituksista ja sisäpiirirekisterin ylläpidosta aiheutuu hallinnollisia kustannuksia, ei voida pitää perusteltuna ulottaa näitä velvollisuuksia tilanteisiin, joissa säännösten mukaisella toiminnalla ei ole yhteyttä niille asetettuihin tavoitteisiin. Katsomme, että sisäpiiri-ilmoituksiin ja sisäpiirirekisterin ylläpitoon liittyvien velvollisuuksien soveltamisalaa tulisi rajata siten, että velvollisuudet koskisivat ainoastaan sellaisia sijoituspalveluyrityksiä, jotka käyvät kauppaa kotimaisilla osakkeilla tai joiden liiketoimintaan muuten kuuluu kotimaisiin osakkeisiin liittyvää toimintaa sekä tällaisten yritysten sisäpiiriläisiä ja heidän lähipiiriään. Säännöksen soveltamisalan rajaaminen esittämällämme tavalla olisi yhdenmukainen esitysluonnoksessa

LAUSUNTO

Kuntarahoitus Oyj

8.6.2017

ilmaistujen tavoitteiden – markkinaosapuolten hallinnollisen taakan vähentämisen ja Finanssivalvonnan resurssien vapauttamisen – kanssa.

Asiakkaat ja vastapuolet

Ehdotukseen sijoituspalvelulain sisältyvä huomattava epävarmuutta siltä osin, kun sijoituspalveluyritys tai sijoituspalveluja tarjoava luottolaitos käy kauppaa omaan lukuunsa toisen sijoituspalveluyrityksen kanssa tarjoamatta samassa yhteydessä sijoituspalvelua asiakkailleen. Tällainen tilanne on käsillä esimerkiksi silloin, kun luottolaitos käy kauppaa hoitaessaan likviditeettisalkkuaan. Esitysluonnoksen mukainen lainsäädäntökehys jättää erityisen epäselväksi tilanteet, joissa kaupan molemmat osapuolet ovat sijoituspalveluyrityksiä, jotka käyvät kauppaa kumpikin omaan lukuunsa. Ongelmallisia ovat myös tilanteet, joissa kaksi sijoituspalveluyritystä sopivat keskenään johdannaissopimuksen. Hallituksen esityksen perusteluissa olisi tarpeellista selventää, onko näissä tilanteissa jompaa kumpaa sijoituspalveluyrityksistä pidettävä toisen asiakkaana, vai onko kummankin sijoituspalveluyrityksen katsottava harjoittavan vain sijoitustoimintaa käymällä kauppaa omaan lukuunsa.

Puhelujen ja sähköisten viestien tallentaminen

Ehdotettu sijoituspalvelulain 10 luvun 12 § laajentaa velvoitetta tallentaa ja pitää kirjaa liiketoimia koskevista puhelin keskusteluista ja sähköisistä viesteistä. Ei ole poikkeuksellista, että suomalaiset työnantajat – myös sijoituspalveluyritykset – antavat työntekijöidensä käyttöön matkapuhelimen esimerkiksi yrityksen sisäiseen tavoitettavuuteen liittyvistä syistä. Tavallisesti työntekijät voivat käyttää näitä matkapuhelimia myös henkilökohtaiseen viestintään. Lakiesitys laajentaisi velvollisuuden pitää kirjaa myös tällaisilla matkapuhelimilla käydyistä keskusteluista riippumatta siitä, onko työnantaja tarkoittanut nämä matkapuhelimet sijoituspalveluiden tarjoamista varten. Seurauksena nähdäksemme olisi, että kirjaa tulisi voida lakiehdotuksen mukaan pitää myös sellaisten työntekijöiden viestinnästä, joiden toimenkuvaan sijoituspalveluiden tarjoaminen ei kuulu. Katsomme, että nämä ongelmat voitaisiin välttää ja direktiivin tavoitteet silti saavuttaa lainsäädäntöratkaisulla, joka sallisi sijoituspalveluyrityksen määrittellä sisäisin ohjein ne viestintävälineet, joita sen työntekijät voivat käyttää liiketoimia koskevaan viestintään.

Seuraamusmaksun määrääminen

Esitysluonnoksessa lain Finanssivalvonnasta 41 § ehdotetaan muutettavaksi siten, että Finanssivalvonta voisi aiemmasta poiketen määrätä myös miljoonaa euroa suuremman seuraamusmaksun. Tämä antaisi Finanssivalvonnalle valtuuden määrätä aiempaa huomattavasti suurempia seuraamusmaksuja, koska direktiivissä seuraamusmaksujen enimmäismäärää korotetaan 10 prosenttiin oikeushenkilön konsernitilinpäätöksen vuotuisesta kokonaisliikevaihdosta. Katsomme, että näin huomattavien seuraamusten määräämisen tulisi kuulua riippumattomalle tuomioistuimelle. Pidämme näin ollen perusteltuna, että voimassaolevaa lakia vastaavasti yli miljoonaa euroa ylittävän seuraamusmaksun määräisi markkinaoikeus Finanssivalvonnan esityksestä.

Muut huomiot

Sijoituspalvelulain 10 luvun 3 §:ää koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa esitetään direktiivin mukaisesti, että sijoituspalveluyrityksellä ei olisi velvollisuutta tehdä asiakkaidensa kanssa sopimusta kertaluonteisesta sijoitusneuvonnasta. Tällaista kertaluonteista sijoitusneuvontaa koskevaa poikkeusta ei kuitenkaan sisälly sijoituspalvelulakia koskevaan lakiehdotukseen.

Sijoituspalvelulakia koskevan lakiehdotuksen 10 luvun 13 §:ssä säädetään liiketoimista hyväksyttävän vastapuolen kanssa. Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan liiketoimiin hyväksyttävän vastapuolen kanssa ei sovelleta 1–9 §:ssä tarkoitettuja velvollisuuksia, pois lukien 5 §:n 1–3 momentit, 7 §:n 1–4 momentit, 8 § ja 9 §:n 1–2 momentit. Haluamme huomauttaa, että ehdotetun lainkohdan perusteella liiketoimiin hyväksyttävien vastapuolten kanssa tulisi soveltaa 10 luvun 8 §:ää (Toimeksiantojen huolellinen toteuttaminen), mikä ei sisällöllisesti vastaa direktiiviä. Lakiehdotuksen 10 luvun 8 §:ää vastaa direktiivin 27 artikla, joka ei direktiivin 30 artiklan nojalla tule sovellettavaksi miltään osin liiketoimissa hyväksyttävien vastapuolten kanssa.

Sijoituspalvelulakia koskevan lakiehdotuksen 10 luvun 15 §:n 2 momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksille velvollisuus varmistaa, että niiden ei-ammattimaiset asiakkaat voivat saattaa lain soveltamista koskevat erimielisyydet ratkaisusuosituksia antavan riippumattoman toimielimen käsiteltäväksi. Koska lainkohta viittaa ei-ammattimaisiin asiakkaisiin, sen soveltamisala on direktiivin vastaavaa 75 artiklaa – joka viittaa kuluttajariitoihin – laajempi. Tämä on ristiriidassa sen esitysluonnoksessa ilmaistun tavoitteen kanssa, jonka mukaan lakiehdotuksissa pyritään välttämään direktiiviin perustumatonta lisäsääntelyä. Haluamme myös huomauttaa, että lainkohdan soveltaminen ei-ammattimaisiin asiakkaisiin kuluttaja-asiakkaiden sijaan ei ole yhdenmukainen lain muussa kuin viranomaisessa tapahtuvasta kuluttajariitojen ratkaisemisesta (1696/2015) kanssa.

Helsingissä 8.6.2017

Kuntarahoitus Oyj

Pekka Averio
toimitusjohtaja

Mari Tyster
johtaja, hallinto ja lakiasiat